

Sivistysvaliokunta

VASTUUALUE: KOULUTUS, VARHAISKASVATUS JA VAPAA-AJANTOIMINTA

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia eri kohderyhmien saavutettavissa olevia varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita omina palveluina, ostopalveluina tai tuettuina toimintoina. Sivistyspalvelut ovat kunnan keskeinen ennaltaehkäisevän palvelukokonaisuuden, jossa kuntalainen voi olla itse mukana kehittämässä niiden sisältöjä. Palveluiden tavoitteena on luoda kaiken ikäisille kuntalaisille edellytykset hyvään elämään. Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja harrastustoiminnan tukeminen ovat keskeisessä asemassa palveluiden toteuttamisessa.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Edellisen valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2022	Mittari	
Sivistysosaston hallinto (kehittämis- ja tukipalvelut)			
<i>Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.</i>	Oppilaille suunnatun, koulumatkoja ja niiden turvallisuutta koskevan kyselyn suorittaminen.	Kysely suoritettu ja sen pohjalta laadittu toimenpidesuunnitelma.	●
	Kysely suoritettu ja sen pohjalta on laadittu toimenpidesuunnitelma. Toimenpiteiden toteuttaminen on aloitettu.		
Varhaiskasvatus			
<i>Teemme ennaltaehkäisevää työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.</i>	Varhaiskasvatuspalvelut tuottavat yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa koko ikäluokalle suunnattuja palveluja osana kulttuurikalenteria.	Toiminta toteutettu lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana.	●
	Kulttuuri- ja liikuntakalenteri on otettu käyttöön kaikissa yksiköissä. Kalenteriin on kirjattu teatterielämys kaikille 5- ja 6-vuotiaille lapsille, jolloin mahdollistetaan kaikille kunnalliseen toimintaan osallistuville tähän ikäluokkaan kuuluville lapsille mahdollisuus kulttuurielämykseen. Lisäksi kaikille ikäluokille tarjotaan musakärrytoimintaa osana kulttuurikalenteria.		
<i>Sipoossa esiopetus ja varhaiskasvatus ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.</i>	Varhaiskasvatusta kehitetään ja arvioidaan uuden laadunhallintasuunnitelman avulla.	Varhaiskasvatuksen arviointikansio sekä arvioinnin ja kehittämisen vuosikello on otettu käyttöön vuoden 2022 aikana.	●
	Laadunhallintasuunnitelmassa on huomioitu Reunamo educationin kanssa tehtävä yhteistyö ja työkalut (vuosianalyysit ja osaamisen kartoitus), paikalliset arviointikäytännöt sekä Karvin laatuindikaattorit ja Valssi-järjestelmä.		
Koulutuspalvelut			
<i>Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.</i>	Oppilaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden systemaattinen ja suunnitelmallinen seuranta ja kehittäminen osana koulujen yhteisöllistä oppilashuoltoa.	Oppilaille teetetään lukuvuosittain hyvinvointia mittaava kysely ja koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä valitsee	●

		tulosten perusteella kehittämiskohteet.	
	Kysely toteutettu lokakuussa 2022. Kouluille on lähetetty tulokset marraskuussa 2022. Koulujen yhteisölliset oppilashuoltoryhmät ovat käsitelleet tulokset ja valinneet kehittämiskohteet. Kehittämiskohteet on kirjattu jokaisen koulun lukuvuosisuunnitelmaan 2022–2023.		
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Lukio-opiskelijoiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden systemaattinen ja suunnitelmallinen seuranta ja kehittäminen osana lukioiden yhteisöllistä opiskelijahuoltoa.	Opiskelijoille teetetään lukuvuosittain hyvinvointia mittaava kysely ja lukion yhteisöllinen opiskelijahuoltoryhmä valitsee tulosten perusteella kehittämiskohteet. Opiskelijat otetaan mukaan kyselyn laatimiseen.	●
	Kysely on laadittu yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Kysely on toteutettu loppuvuodesta 2022. Kyselyn tulokset on koottu ja yhteisöllinen opiskelijahuoltoryhmä on valinnut kehittämiskohteet.		
Sipoossa koulutus, esiopetus ja päivähoito ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Yhteis-, samanaikais- ja tiimiohjaajuuksia toteutetaan jokaisessa koulussa.	Jokaisessa koulussa on selkeä tiimirakenne ja selkeät mallit opetuksen suunnittelulle ja dokumentoinnille. Henkilöstö hyödyntää digitalisaatiota opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	●
	Kouluissa on tiimirakenteet ja koulut ovat osittain luoneet mallit opetuksen suunnittelulle ja dokumentoinnille opetuksen suunnittelulle. Tehokkaiden digitaalisten tietorakenteiden luominen koulujen ja kunnan tasolla edellyttää vielä jatkokehittämistä.		
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Perusopetuksessa on käytössä kulttuuri- ja liikuntakalenteri.	Kunnan kulttuuri- ja liikuntakalenteri on otettu käyttöön jokaisessa peruskoulussa.	●
	Kulttuuri- ja liikuntakalenteri on otettu käyttöön kaikissa kouluissa. Kalenterissa on tapahtumia jokaiselle vuosiluokalle ja tapahtumilla taataan jokaiselle peruskouluikäiselle sipoolaiselle lapselle ja nuorelle yhdenvertaiset mahdollisuudet saada kulttuuri- ja liikuntaelämyksiä- ja kokemuksia.		
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Esimiesten johtamistaitoihin panostetaan valmennuksella. Organisaatiota kehitetään osallistamalla laajasti henkilökuntaa hyödyntäen digitalisaatiota.	Esimiehille on järjestetty suunnitelmallinen valmennuspolku. Henkilöstölle on tarjottu mahdollisuus osallistua laajasti heitä koskevien asioiden valmisteluun.	●
	Koulutuspalveluiden koko henkilöstölle suunnattu Teams toimii avoimena kanavana, jonka kautta kaikki pääsevät vaikuttamaan kouluja koskeviin asioihin jo suunnitteluvaiheessa. Esimiehille on järjestetty useita koulutustilaisuuksia vuoden 2022 aikana johtamistyötä tukemaan.		
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut			
Sipoo kasvaa 600–800 asukkaalla vuosittain.	Edistämme kaikenikäisten hyvinvointia ja tuemme elinikäistä	Opetussuunnitelman kehittäminen on saatettu loppuun ja lukion	●

	<p>oppimista: Sipoon opisto tekee yhteistyötä lukioiden kanssa, jotta opiskelijoilla olisi mahdollisuus suorittaa opintoja Sipoon opistolla ja ne luettaisiin hyväksi lukion oppimäärässä.</p>	<p>opiskelijoilla on mahdollista suorittaa opintoja Sipoon opistolla ja ne luetaan hyväksi osana lukion oppimäärää.</p>	
	<p>Sipoon opiston opetussuunnitelmaan on lisätty osaamisperusteisesti kuvattuja kursseja, joita lukiolaiset voivat suorittaa. Yhteistyötä lukioiden kanssa jatketaan.</p>		
	<p>Panostamme osallisuuteen ja asukkaiden mahdollisuuksiin vaikuttaa palvelujen sisältöihin: Kirjasto maalla ja merellä hankkeen puitteissa järjestetään tapahtumia kirjaston ulkopuolella ja kirjastojen tapahtumissa asiakkaat suunnittelevat sisältöä.</p>	<p>Tapahtumat toteutettu toimintakauden 2022 aikana.</p>	●
	<p>Ikäihmisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia parantava kirjaston hanke on käynnistetty ja toiminta jatkuu. Toiminnasta saatavaa palautetta käytetään jatkuvaan toiminnan kehittämiseen.</p>		
	<p>Kehitämme yhteistyötä yhdistysten, seurojen ja järjestöjen kanssa: Liikuntapalvelut luovat säännölliset käytänteet yhteisille tapaamisille ja avoimen ja läpinäkyvän foorumin verkostoitumiselle.</p>	<p>Käytänteet luotu ja yhteydenpito on säännöllistä ja tapaamisia on järjestetty toimintakauden 2022 aikana.</p>	●
	<p>Yhteinen käytänte on luotu, yhteydenpito seurojen ja yhdistysten kanssa on säännöllistä. Kaikille seuroille on järjestetty informatiivinen tapaaminen vuoden aikana.</p>		
	<p>Panostamme syrjäytymisen ehkäisyyn kohdentamalla palveluja: Harrastamisen Suomen mallin vaikuttavuutta mitataan ja mittausten pohjalta toimintaa kehitetään ja kohdennetaan sellaiselle kohderyhmälle, jota ei ole vielä tavoitettu.</p>	<p>Vaikuttavuutta mittaava tutkimus laadittu ja toteutettu toimintakauden 2022 aikana.</p>	●
	<p>Toiminnan vaikuttavuutta mittaava tutkimus on tehty. Osallistujille tehdyn vaikuttavuuskyselyn mukaan 3 % toimintaan osallistuneilla ei ollut harrastusta ennen Hobari-harrastuksen aloittamista. Jatkossa kehitetään edelleen keinoja osallistaa lapsia ja nuoria toiminnan suunnitteluun.</p>		
<p>Sipoon kuntaorganisaation toimintaa ja rakenteita uudistetaan.</p>	<p>Teemme tiivistä yhteistyötä koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi: Nuorisopalvelut järjestävät ehkäisevään päihdetyöhön liittyviä oppitunteja kaikille yläkouluikäisille.</p>	<p>Oppitunnit toteutettu lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana.</p>	●
	<p>Kaikki yläkouluikäiset ovat vuoden 2022 aikana saaneet ottaa osaa ehkäisevään päihdetyöhön liittyvään oppituntiin. Tämän lisäksi myös osalle alakouluikäisille on voitu järjestää ehkäisevään päihdetyöhön liittyviä oppitunteja.</p>		
	<p>Kulttuurikalenteriyhteistyötä kehitetään osana koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyötä:</p>		●

Kulttuuripalvelut tuottavat koko ikäluokalle suunnattuja palveluja osana kulttuurikalenteria.	Ohjelma valmistunut ja toteutetaan lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana.
Kaikki kunnan 7-luokkalaiset vierailevat nuorisotaloilla osana kulttuurikalenteria.	Vierailut toteutuneet lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana.
Kulttuurikalenteri on käytössä Sipoon kaikissa kouluissa. Kunnan kaikki 7-luokkalaiset ovat vieraileet nuorisotaloilla yhdessä opettajan kanssa.	

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	4 120		4 120	4 855	117,8	735	4 704	3,2
Toimintamenot	-57 763		-57 763	-58 161	100,7	-398	-56 451	3,0
Toimintakate	-53 643		-53 643	-53 307	99,4	337	-51 747	3,0
Suunnitelmapoistot				-226		140	-263	-14,0
Vyörytyserät				-4 743			-1 095	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanoslaskennallisia virkoina, htv	622,0		622,0	648,1	104,2	26,1	638,7	1,5

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan sivistysvaliokunta on pysynyt talousarviossa. Tilikauden toimintakate on toteutunut 99,4 %:sti. Toimintatuottojen toteuma oli 117,8 % ja toimintakulujen toteuma 100,7 %.

Koronapandemia hellitti kevään 2022 aikana, jonka seurauksena sivistysosaston palvelut on pystytty toteuttamaan normaalisti ilman rajoituksia ja toiminnallisia sopeuttamistoimenpiteitä.

Yksi valtuuston asettamana toiminnallinen tavoite on toteutunut osittain. Muut tavoitteet ovat toteutuneen valtuuston päätöksen mukaisesti.

Jokaisen tulosyksikön omassa osiossa selvitetään tarkemmin sekä yksikön olennaiset tapahtumat että analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sivistysosaston asiakasmäärissä ei ennakoida suuria muutoksia vuoden 2023 osalta. Tästä syystä talouden osalta ei ennakoida tapahtuvan suuria muutoksia.

Sivistysosaston talouden seuranta ja ennustettavuutta kehitetään yhteistyössä talous- ja hallintopalveluiden kanssa.

Sivistysvaliokunnan alaisia palveluita koskeva palveluverkkoselvityksen valmisteluaikaa on jatkettu. Se valmistuu kesäkuussa 2023.

Sipoon kunnan organisaatiomuutoksen myötä sivistysosaston toiminta päättyy nykymuotoisena 31.4.2023. Osasto jaetaan kolmeen uuteen toimialaan. Muutoksen myötä toimialat vastaavat vuoden 2023 talousarviota tulosyksiköiden osalta sen mukaan, mihin toimialaan yksikkö sijoittuu.

Tulosityksikkö: Kehittäminen ja tuki (ent. Hallintopalvelut)

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talous- arvio	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 21/22
Toimintatulot				0		0	4	-92,7
Toimintamenot	-400		-400	-573	143,2	-173	-611	-6,3
Toimintakate	-400		-400	-573	143,1	-172	-607	-5,7
Suunnitelmamaisot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanoslaskennallisia virkoina, htv	3,0		3,0	5,7	190,0	2,7	5,3	7,5

Toiminta-ajatus

Sivistysosaston kehittäminen- ja tuki -tulosityksikkö tuottaa osaston sisäiset hallintopalvelut ja koordinoi koululaisten lakisääteiset koulukuljetuspalvelut. Koulukuljetuksista aiheutuvat kustannukset kirjataan koulutuspalveluiden talousarvioon.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kehittäminen ja tuki -tulosityksikkö ylitti talousarvion henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen osalta. Tulosityksikön menoihin on tiliöity koko sivistysosaston kuluja, jotka voitaisiin myös jakaa tulosityksiköille.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sivistysosaston kehittäminen ja tuki -tulosityksikön toiminta päättyy Sipoon kunnan organisaatiouudistuksen myötä 30.4.2023.

Tulosityksikkö: Varhaiskasvatuspalvelut

VASTUUHENKILÖ: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut-tulosityksikkö tarjoaa lakisääteistä laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä Avoimen varhaiskasvatuksen järjestämää kerhotoimintaa. Lisäksi järjestetään kesäisin koulujen loma-aikoina käyttäjille maksutonta puistoruokailua. Vanhemmat saavat valita joko suomen- tai ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen mahdollisuuksien mukaan. Palveluvalikkoa laajentavat kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet ja kuntalisät sekä palveluseteli. Toiminnan tarkoituksena on turvata lasten hyvinvointi tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta sipoolaislapsille.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	1 200		1 200	1 347	112,2	147	1 389	-3,1
Toimintamenot	-17 615		-17 615	-17 626	100,1	-11	-16 717	5,4
Toimintakate	-16 415		-16 415	-16 279	99,2	136	-15 327	6,2
Suunnitelmapoistot				-11		140	-16	-32,6
Henkilöstö 31.12.								
Työpanoslaskennallisia virkoina, htv	218,0		218,0	220,6	101,2	2,6	216,3	2,0

Toimintatulot

Talouden kehitys oli lähes talousarvion mukainen. Toimintatuotot asiakasmaksuista ylittivät 45 000 € talousarvion, vaikka asiakasmaksuihin tuli elokuun alussa valtakunnallisia muutoksia, jotka pienensivät perheiden asiakasmaksuja. Lisäksi tuloja saatiin valtiolta n.100 000 € koronaan, kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun sekä digihankkeeseen liittyen. Yhteensä toimintatulot ylittivät talousarvion 147 000 € (12,2 %).

Toimintamenot

Varhaiskasvatuspalveluiden palkat pysyivät lähes talousarvion mukaisina huolimatta valtakunnallisista palkankorotuksista, ylitys 85 000 € (0,95 %). Toimintamenot yhteensä pysyivät lähes talousarviossa ja ylitystä oli vain 11 000 € (0,1 %). Toimintakate kokonaisuudessaan oli positiivinen 136 000 € (0,8 %).

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Varhaiskasvatuspalveluiden sitovat tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Kulttuurikalenterin teatteriesitykseksi valikoitui yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa nukketeatteri Ofelian esittämä Nimbunorpan päiväuni / Nimbu-vikarens dagdröm. Varhaiskasvatuksen arviointikansio sekä arvioinnin ja kehittämisen vuosikello otettiin käyttöön.

Varhaiskasvatuksen valtakunnallinen henkilöstöpula näkyi myös Sipoon varhaiskasvatuksessa sijaisten heikkona saatavuutena. Loppuvuodesta loka-marraskuussa sijaisia saatiin vain 14,5 prosentille hauista. Varhaiskasvatuspalveluissa käynnistettiin uuden sijaisrekrypalvelun hankintaprosessi, jossa ulkopuolinen toimija hoitaa kaikki keikkatyövoiman hankintaan ja toimintaan liittyvät tehtävät.

Lapset aloittavat varhaiskasvatuksessa yhä nuorempina. Sipoossa tämä aiheutti pulaa varhaiskasvatuspaikoista sekä Etelä-Sipoossa että Nikkilän alueella, koska lakisääteisesti alle kolmevuotiaita voidaan sijoittaa yhteen ryhmään vähemmän kuin yli kolmevuotiaita. Vastauksena paikkapulaan perustettiin kaksi tilapäistä ryhmää: yksi Talman yksityiseltä palveluntuottajalta vuokrattuun ryhmätilaan ja toinen päiväkotitilaan. Lisäksi varauduttiin tarvittaessa avaamaan myös tilapäinen ryhmä Mäntymäen päiväkotiin.

Sivistysvaliokunnan palveluverkkosuunnitelmaa työstettiin yhdessä sivistysosaston yksiköiden ja selvityksen ohjausryhmän kanssa. Landäsngein päiväkodin sisäilmatilannetta seurattiin säännöllisesti kokoontuvassa työryhmässä ja suunniteltiin tulevia ratkaisuja paremman toimintaympäristön varmistamiseksi. Uuden neliryhmäisen Västerskogin paviljonkipäiväkodin hankinta eteni tavoitteiden mukaisesti.

Perhevapaaudistus tuli voimaan 1.8.2022. Se toi muutoksia myös varhaiskasvatuslakiin. Jatkossa esim. lapset voivat aloittaa varhaiskasvatuksessa entistä nuorempina: sen kuukauden alusta, jolloin täyttävät 9 kk. Lisäksi varhaiskasvatuslakia uudistettiin 1.8.2022 alkaen tukea tarvitsevien lasten osalta.

Perhepäivähoitajien palkkaus uudistui 1.10.2022. Perhepäivähoitajien palkka koostuu lokakuusta lähtien säännöllisestä kuukausipalkasta, jonka perusteena ei ole enää varattujen hoitopaikkojen lukumäärä tai perhepäivähoitajan koulutus. Sipoossa jatkaa neljä ruotsinkielistä ja yksi suomenkielinen perhepäivähoitaja.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Varhaiskasvatus kunnallinen, lapset	770	745	760	793
Varhaiskasvatus palveluseteli, lapset Sipoo (2019–2021 kaikki palvelusetelit yhteensä)	140	178	140	211
Varhaiskasvatus palveluseteli, lapset muut kunnat			20	25
Avoin varhaiskasvatus kunnallinen, lapset			50	43
Yksityisen hoidon tuki, lapset	144	125	120	71
Kotihoidontuki, lapset			250	230
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 316	1319	1300	1376
Väestön esiopetusikäiset 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	211	213	225	264
	10 965	11 151		12 029
Kustannukset/paikka, kunta, euroa				

Uudistettu tunnuslukuseuranta alkaen vuodesta 2022, jolloin saadaan enemmän tietoja suoraan järjestelmistä:

Tunnusluvut	TP 2022
Kunnallinen varhaiskasvatus päiväkotii, pph ja esiopetus, lapsia	793
Kunnallinen kerhotoiminta, lapsia	43
Palvelusetelillä tuotettu varhaiskasvatus Sipoossa, lapsia	211
Palvelusetelillä tuotettu varhaiskasvatus muissa kunnissa, lapsia	25
Kelan yksityisen hoidon tuki, lapsia	71
Kelan kotihoidontuki ja kuntalisä, lapsia	230
Varhaiskasvatus yhteensä (kunnallinen, palveluseteli, yksityinen)	1143
Varhaiskasvatuksen osuus 1–6-vuotiaista, %	83
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1376
Väestön 0–6-vuotiaat kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1571
Väestön esikouluikäiset kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	264

Arvio tulevasta kehityksestä

Sipoon kunnan organisaatio uudistuu vuonna 2023. Sivistysosaston toiminnassa varhaiskasvatus ja opetus eriytyvät omiksi toimialoikseen. Tarkemmat organisaatiomuutoksen yksityiskohdat selviävät vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatushenkilöstön toimien täyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita ja miettiä mahdollisia houkuttimia henkilökunnan rekrytointiin. Henkilöstön hyvinvointi tulee myös huomioida, jotta varmistetaan työntekijöiden jaksaminen, työmotivaatio sekä halu pysyä Sipoon kunnan palveluksessa.

Varhaiskasvatuspaikkojen tarpeen kehittyminen on haasteellista. Jatkuuko suuntaus, jossa yhä useammat lapset aloittavat varhaiskasvatuksen yhä nuorempina? Minkä verran perheet käyttävät kotihoidontuen kuntalisää? Onko kunnallinen kerhotoiminta edelleen haluttua perheiden keskuudessa?

Taloudellisia haasteita, joita ei ole ollut tiedossa talousarviota 2023 laadittaessa:

Sijaisrekrytointipalvelu hankitaan maaliskuusta 2023 alkaen ulkopuoliselta toimijalta ja sijaiskustannukset nousevat, jos saadaan tarvetta vastaava määrä sijaisia.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023 alentaa pieni- ja keskituloisten perheiden asiakasmaksuja ja siten vähentää myös kuntien asiakasmaksutuloja. Kuntaliiton arvion mukaan vähennys on noin 30 % vuositasolla (Sipoossa 360 000 €). Käytännössä Sipoossa asiakasmaksujen alennukset eivät ole yleensä näkyneet yhtä voimakkaasti kuin keskimäärin Suomessa.

Yhteiskunnan kallistunut hintataso haastaa korottamaan varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa vuoden 2023 aikana, jotta yksityiset palveluntuottajat voivat selviytyä tehtävässään.

Tulosityksikkö: Koulutuspalvelut

VASTUUHENKILÖT: sivistysjohtaja (toinen aste), opetuspäälliköt (perusopetus)

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdiskunnan rakentamiseen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	2 010		2 010	2 664	132,6	654	2 481	7,4
Toimintamenot	-33 085		-33 085	-33 324	100,7	-239	-32 622	2,2
Toimintakate	-31 075		-31 075	-30 660	98,7	415	-30 141	1,7
Suunnitelmapoistot				-112		140	-83	35,4
Henkilöstö 31.12.								
Työpanoslaskennallisina virkoina, htv	347,0		347,0	367,5	105,9	20,5	358,3	2,6

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koulutuspalveluiden sitovat tavoitteet ovat toteutuneet yhtä tavoitetta lukuun ottamatta.

Jokipuiston koulun peruskorjaus valmistui alkuvuodesta 2022. Jokipuiston esiopetuksen ja koulun toiminta alkoi korjatuissa tiloissa elokuussa 2022. Sibbo gymnasiumin peruskorjaus alkoi alkukesällä 2022. Lukion toiminta siirtyi väistötiloihin elokuussa 2022. Väistötiloina toimivat Wessman-talo ja Enter.

Talman esiopetuksen ja koulun piha-alueita uudistettiin vuonna 2022.

Sipoon kuntaan saapui Ukrainan sodan vuoksi maaliskuusta 2022 alkaen ukrainalaisia pakolaisia. Peruskouluikäisille lapsille järjestettiin valmistavaa opetusta. Ukrainasta paenneita oppilaita kävi koulua Boxby skolassa, Gumbostrands skolassa, Kungsvägens skolassa, Lukkarin koulussa ja Sipoonjoen yhtenäiskoulussa. Ukrainasta paenneita oppilaita oli vuoden 2022 aikana kerrallaan opetustoiminnassa noin 20. Joulukuussa 2022 kuntaan perustettiin vastaanottokeskus ja pakolaisten määrä kasvoi hieman.

Sipoon kunnan vastaanottamien vuoden 2022 kiintiöpakolaisten saapuminen siirtyi alkuvuoteen 2023. Jatkossa valmistavaa opetusta järjestetään Lukkarin, Jokipuiston, Sipoonjoen ja Sipoonlahden kouluissa.

Lukuvuoden 2022–2023 alusta toinen ikäluokka jatkoi laajennetun oppivelvollisuuden suorittamista Sipoon lukiossa ja Sibbo gymnasiumissa. Lukiokoulutuksen erityisopetuksen järjestelyt ovat osoittautuneet tarpeellisiksi. Toimintaa on kehitetty opiskelijälähtöisesti huomioiden yksilölliset oppimisen tuen tarpeet.

Toimintatuotot

Toimintatuotot ylittyivät reilusti vuonna 2022.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut ylittivät talousarvion 69 000 €:lla (+13,5 %).

Sipoon kunnan saamat kotikuntakorvaukset ylittivät talousarvion 113 000 €:lla (+9,8 %).

Opetushallitus myönsi koulutuspalveluille koronaepidemian johdosta suuret valtionavustukset. Lisäksi koulutuspalvelut sai muita valtionavustuksia hanketoimintaan sekä Opetushallitukselta että Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toimintamenot

Vuonna 2022 koulutuspalveluiden toimintamenot ylittivät hieman talousarvion -239 000 €:lla (-0,7 %).

Henkilöstökulujen osalta koulutuspalvelut pysyivät talousarviossa.

Palvelun ostot ylittivät talousarvion -501 000 €:lla (-11,0 %). Ylitys johtui ennen kaikkea muille kunnille maksetuista kotikuntakorvauksista, jotka olivat -280 000 € (-23,3 %) talousarviossa arvioitua suuremmat.

Lisäksi asiakaspalveluiden ostot muilta kunnilta ylittivät talousarvion -87 000 €:lla (-132 %).

Momentti Aineet, tarvikkeet ja tavarat pysyivät talousarviossa.

Vuokratulot ylittivät talousarvion -169 000 €:lla (-1,9 %).

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Peruskoulut + lukiot	15+2	15+2	15+2	15+2
Oppilaat, peruskoulu	2 630	2643	2700	2636
Opiskelijat, lukio	366	362	360	388
Kustannus/lukio-opiskelija, euroa	8 886	9 066	10 088	9 716
Kustannus/peruskouluoppilas, euroa	10 290	10 643	10 604	10 719
Kokonaisviikkotuntimäärä, peruskoulu	4 925	4881	4950	5003
Kokonaisviikkotuntimäärä, lukiot	642	664	674	674
Kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas	1,87	1,85	1,83	1,90
Kurssit /opiskelija	1,83	1,83	1,83	1,83
Opettajien sijaisten palkkakustannus, t €	500	848	401	633
Aamu- ja iltapäivätoiminta, lapset	359	391	380	359

Arvio tulevasta kehityksestä

Oppilasmäärän ei ennakoita kasvavan merkittävästi lähivuosina. Kustannuspaineita lisäävät oppilasmäärien lasku tiettyjen koulujen alueella ja palveluverkon hajanaisuus. Sipoonjoen koulun laajentuminen yhtenäiskouluksi ja kielikylyn laajentuminen Söderkullassa lisäävät jatkossakin kustannuspaineita. Oppivelvollisuuden pidentyminen tulee kasvattamaan niiden opiskelijoiden määrää, joiden oppivelvollisuuden suorittamisen järjestämisestä koulutuspalveluiden tulee huolehtia niin opetuksen järjestämisen kuin opiskeluvälineiden osalta.

Tulosyksikkö: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Vt. Kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tukevat monipuolisesti elinikäistä oppimista sekä vahvistavat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat elämyksiä, kokemuksia ja eväitä kaikenikäisille kuntalaisille jokaiseen elämänvaiheeseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaan sivistystyön palvelut.

Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Kuntalaisten toiveet otetaan huomioon palveluiden kehittämisessä. Tavoitteena on hyvä yhteistyö kunnassa toimivien yhdistysten ja muiden tahojen kanssa. Monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset tilat, tapahtumat ja toiminta mahdollistavat eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamisia. Viihtyisä ympäristön lisäksi mahdollisuus aktiiviseen elämäntapaan ja elinikäiseen oppimiseen lisäävät hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	910		910	843	92,6	-67	830	1,6
Toimintamenot	-6 664		-6 664	-6 639	99,6	25	-6 502	2,1
Toimintakate	-5 753		-5 753	-5 796	100,7	-42	-5 672	2,2
Suunnitelmapoistot				-103			-163	-36,7
Henkilöstö 31.12.								
Työpanoslaskennallisina virkoina, htv	54,0		54,0	54,3	100,6	0,3	58,8	-7,7

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakate ylittyi 0,7 %. Ylitys johtuu toimintatulojen ennakoitua huonommasta toteutumisesta, toteuma 92,6 %. Toimintamenot pysyivät talousarviossa, toteuma 99,6 %.

Sipoon opisto

Sipoon opiston toiminnassa Covid-19-pandemia näkyi vielä kevätlukukaudella 2022. Koska opetusta ei pystytty järjestämään lähiopetuksena alkuvuodesta 2022, osa kursseista toteutettiin lyhyempinä kuin alun perin oli suunniteltu ja ryhmäkoot olivat aiempaa pienempiä. Vuoden 2022 toteutuneet opetustunnit olivat 10 952, kun opetustunteja oli suunniteltu 13 149. Näistä tunneista 880 on pitkäaikaistyöttömille järjestettyä koulutusta ja 600 tuntia kototutumiskoulutusta. Syyslukukaudella pandemia ei enää rajoittanut opiskelijamääriä ja siksi opetuksessa pystyttiin palaamaan normaaleihin ryhmäkokoihin. Etäopetus on jäänyt pysyväksi mm. osaan liikunnan ja hyvinvoinnin kursseja.

Vuonna 2022 Sipoon opiston painopistealueet olivat opetussuunnitelmatyön ja osaamisperusteisten kurssien kehittämisen lisäksi viestintään ja markkinointiin panostaminen. Opisto järjesti sekä suomen että ruotsin kielellä pitkäaikaistyöttömille puuttuviin perustaitoihin suunnattua koulutusta. Luku- ja kirjoitustaidon kotoutumiskoulutuksen järjestämistä jatkettiin. Näihin koulutuksiin opisto on saanut ulkopuolista rahoitusta Opetushallitukselta. Opisto järjesti kesä-heinäkuussa Ukrainan pakolaisille suomen kielen kurssin.

Tilaratkaisujen osalta Sipoon opiston tilat pysyivät samoina lukuun ottamatta Valkoista paviljonkia, josta alettiin suunnitella poismuuttoa. Koska Nikkilän SOTE-allas oli kevätlukukauden poissa käytöstä, sieltä jouduttiin perumaan kaikki vesiliikuntakurssit.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut ovat palanneet koronaepidemian päätyttyä ennalleen ja kaikki toiminnalliset rajoitukset ovat poistuneet. Lainaustoiminto, ryhmien kirjastovierailut ja ohjelmatarjonta ovat käynnistyneet vilkkaina. Kävijämäärät, kuten lainausluvut, ovat vielä jonkin verran alhaisemmat kuin pandemiaa edeltävänä vuonna 2019. Lainausluvut ovat kuitenkin kasvamaan päin. Ilahduttavaa on etenkin lasten- ja nuortenkirjallisuuden osuus kasvusta viime vuonna. Vaikka lainausluvut kasvavat, on huolestuttavaa seurata, millaiset eroavuudet lukutaidossa on samaan ikäryhmään kuuluvilla.

E-aineistojen hyödyntäminen fyysisen aineiston rinnalla on edelleen vilkasta. E-aineistohankinnoista ja kehittämisestä sovitaan yhdessä Helle-kirjastokimpan kesken.

Järjestyshäiriöt ovat lisääntyneet molemmissa kirjastoissa. Yhteistyötä nuoriso- ja koulutoimen kanssa on lisätty. Vartiointipalveluja on hyödynnetty järjestyksen ylläpitoa varten molemmissa kirjastoissa. Söderkullan omatoimikirjaston aukioloa on supistettu perjantaisin ja viikonloppuisin.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden kävijämäärä palautui lähes koronapandemiaa edeltävälle tasolle niin ohjatuissa ryhmissä kuin kuntosalillakin. Alkuvuodesta liikuntatiloissa, kuntosalilla ja ohjatuissa ryhmissä sekä tapahtumien järjestämisessä oli koronarajoituksia vielä alkuvuodesta.

Ulkoilualueiden ja -reittien käyttö säilyi lähes koronapandemian ajan huippuvuosien lukemissa. Vuoden 2022 aikana hankittiin Nikkilän keskusurheilukentän ja Sipoon jäähallin väliin ulkokuntoilulaitteita. Jokipuiston kenttä suoristettiin. Talman ulkoilureittejä uusittiin ja valaistus muutettiin LED-valoiksi. Talman frisbeegolradan laajentamista valmisteltiin 18-väyläiseksi ja sen kunnossapito siirrettiin liikuntapalveluiden vastuulle.

Söderkullan lumetuskentällä sijainneet ulkokuntoilulaitteet asennettiin lähemmäs kuntoportaita ja laitekokonaisuutta täydennettiin ylätotaljalla. Saaristoon vietiin uudet puiset pöytäryhmät, uusittiin saariston roskiksia. Östholmenin saareen rakennettiin uusi roskakatos. Norrkullalandettiin hankittiin 9 uutta poijua. Saaristoon saatiin valtion virkistysaluerahoitusta yhteensä 17 400 € käytettäväksi vuosille 2022–2024.

Pilvijärven ja Taasjärven pelastusveneet uusittiin pelastuslautoiksi. Liikuntapalveluihin hankittiin uusi latukone. Söderkullan maalämpötyö valmistui. Siihen liittyvät käyttökokeet on suunniteltu vuodelle 2023. Eri hankkeiden valmistelutyöhön osallistuminen on ollut mittavaa. Valmistelussa ja suunnittelussa on ollut tekojäähanke Söderkullaan, Taasjärven uimarannan pukuhuone-, wc- ja suihkurakennus, Miilin liikuntahallihanke, Nikkilän keskusurheilukentän perusparannus sekä Kerava-Sipoo liikuntahallihanke.

Sipoon liikuntapalvelut osallistui liikunnan ylikunnalliseen yhteistyöhön yhdessä Porvoon kaupungin ja Sipoon, Loviisan sekä Lapinjärven kuntien liikuntapalveluiden kanssa. Yhteistyön puitteissa kokoonnuttiin kuusi kertaa. Tapaamisten aiheina oli mm. liikuntamatkailu, ulkoilureitit, liikuntaneuvonta, hyte-yhteistyö, viestintä, liikuntakoulutus ja liikunnan kehittäminen yhteistyössä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kuntien kanssa.

Liikuntaneuvontaan osallistuvien asiakkaiden määrä nousi lähes koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Vuoden aikana neuvonnan piirissä oli 40 henkilöä, heillä yhteensä 150 käyntikertaa. (Vuonna 2021: 29 henkilöä ja 77 käyntikertaa, vuonna 2020: 38 henkilöä ja 85 käyntikertaa.) Viestintään ja sosiaalisen median viestintään panostettiin ja koulutettiin henkilökuntaa. Söderkullan kuntoportaille hankittiin lokakuun lopussa Sportyplanner-treeniohjelmat kuntalaisten käyttöön. Mobile Pay –maksumahdollisuus otettiin käyttöön.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen toiminnassa Covid-19-pandemia näkyi vielä keväällä 2022. Joihinkin tapahtumiin oli mahdollista osallistua suoratoiston kautta. Vuonna 2022 Kulttuuripalvelujen painopistealueet olivat kulttuurikalenterin suunnitelmatyö yhdessä Opetuspalvelujen kanssa, Itäisen Jokipuiston alueen visuaalisen ilmeen kehittäminen ja viestinnän tehostaminen.

Kulttuuripalvelut osallistui keväällä Kulttuuri kylässä -hankkeen ylikunnalliseen yhteistyöhön yhdessä Porvoon kaupungin kulttuuripalvelujen ja Globe Art Pointin kanssa. Opastettuja kulttuurikävelyjä toteutettiin ulkoilmassa ja isompia tapahtumia (mm. Visans Vänner-konsertti, kuvataidenäyttely Pesula Galleriassa, Kuorokavalkadi ja Sipoon Äänet-festivaali).

Kulttuuripalvelut osallistui eri hankkeiden valmistelutyöhön, johon kuului Topeliussalin korjauksen suunnittelu, kirjaston ja Enterin välinen puistosuunnittelu ja kulttuurimatkailuhanke Meno-paluu Uudellemaalle.

Topeliussalissa on tuotettu erittäin suosittuja ja säännöllisiä elokuvaelämyksiä yhteistyökumppanin kanssa.

Teatteritaiteen perusopetuksen järjestäminen on siirretty Musiikkiopiston alaisuuteen STAGE-nimiseen kurssitarjontaan, jossa yhdistyy draama ja musiikkiopetus.

Nuorisopalvelut

Nikkilän nuorisotalo ja nuorisotila Pleissi Söderkullassa ovat olleet auki viitenä päivänä ja iltana viikossa koko vuoden lukuun ottamatta muutaman viikon taukoa elokuun alussa. Nuorisotilat ovat suosittuja kohtauspaikkoja nuorille. Nuorisotilojen avoimessa toiminnassa tapahtui 40 900 kohtaamista nuorten kanssa. Molempien nuorisotilojen käyttöaste on korkea. Taloja käyttävät monet yhdistykset ja päiväkodit.

Etsivän nuorisotyölle on ohjautunut vuoden aikana 138 tuen tarpeessa olevaa nuorta. Erityisnuorisotyö on järjestänyt pienryhmätoimintaa tuen tarpeessa oleville lapsille ja nuorille. Lisäksi erityisnuorisotyöntekijät ovat olleet mukana ryhmäyttämässä koululuokkia, joissa on ollut haasteita mm. yhteishengen puuttumisen ja / tai kiusaamisen kanssa.

Nuorisopalvelut aloitti vuonna 2021 katupartiointitoiminnan yhdessä molempien sipoolaisten seurakuntien kanssa. Ryhmä koostuu vapaaehtoisista aikuisista, joita on koulutettu. Vapaaehtoiset toimivat turvallisina aikuisina nuorten keskuudessa taajamissa erityisesti niinä iltoina, kun nuoria on paljon liikkeellä (esim. vappuna, koulujen päättäjäisten aikaan ja koulujen alkaessa).

Uusi nuorisovaltuusto 2022–2024 aloitti toimintansa tammikuussa 2022. Nuorisovaltuustossa on 15 jäsentä. Nuorisovaltuusto kokoontui vuoden aikana 10 kertaa.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmassa mainittuja konkreettisia toimenpiteitä kuten toiminnallisten oppituntien järjestämistä, Raide ry:n oppitunteja ja osallistumista peruskoulujen vanhempainiltoihin on toteutettu yhdessä oppilaitosten kanssa.

HOBARI – Suomen harrastamisen malli

Sipoo kunta sai Etelä-Suomen Aluehallintoviraston eritysavustuksena 80 000 € (syksy 2022 - kevät 2023) lasten ja nuorten maksuttomien matalan kynnyksen harrastusten järjestämiseen Suomen Harrastamisen mallin mukaisesti. Avustuskaudella 01.01.2022 - 30.06.2022 ryhmiä järjestettiin musiikissa ja kuvataiteissa, liikunnassa, ulkoilun ja pelailun merkeissä sekä etätoteutettavina pelikerhoina. Toteutuneita ryhmiä oli yhteensä 69 ja toteutuneita ohjaustunteja 1215. Toimintaa järjestettiin kaikissa Sipoon kunnan peruskouluissa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sipoon opiston opetustunnit	12 822	8 600	13 200	10 958
Sipoon opiston toimintakate, euroa/asukas	-31	-34	-37	-34
Kirjaston kävijämäärät	145 484	106 965	165 000	160 343
Kirjaston lainausten määrä/asukas	10,9	10,9	12	12
Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-34	-35	-39	-37
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset	678	735	700	807
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-84	-89	-84	-85
Liikunta-avustukset, euroa/asukas	14	12	13	13
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-33	-36	-35	-34
Nuorten kohtaamia nuorisotyössä yhteensä			60 000	56 460

Arvio tulevasta kehityksestä

Asukasmäärän kasvaessa kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa tulisi laajentaa ja monipuolistaa. Erityisesti nuorille suunnatut palvelut tulisi olla monipuolisemmat. Nuorisotilojen sijainti tulisi olla keskeinen ja nuorten yleinen tilanne edellyttää satsausta erityisnuorisotyöhön. Sipoon opiston opiskelijat toivovat yhä enemmän opetuksen järjestämistä päivällä. Sitä pystytään järjestämään vain opiston hallinnoimissa tiloissa.

Palveluiden kehittämisessä on panostettava väestön henkisen hyvinvoinnin korjaamiseen ja toipumiseen. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja harrastamismahdollisuuksien tukeminen ovat keskiössä. Syrjäytymisen ja liikkumattomuuden ehkäisy ovat lähivuosien suurimpia haasteita, joihin kaikki kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut pyrkivät vaikuttamaan toiminnallaan. Yhteisöllisyys ja kansalaistaitojen tukeminen nousevat entistä tärkeämmiksi tavoitteiksi kaikessa toiminnassa. Kirjastopalveluiden rooli lukutaidon edistäjänä korostuu entisestään.